

STRATEGIE EN TACTIEK

VAN HET

COMMUNISME

110

STRATEGIE EN TACTIEK

VAN HET

COMMUNISME

I N H O U D

	pagina
Inleiding	5
De grondslagen van de strategie en tactiek van het communisme	7
Propaganda en revolutie in het raam van strategie en tactiek van het communisme . .	13
Strategie en tactiek van het communisme tot heden	22
Strategie en tactiek van het communisme in het heden	31
De strategie en tactiek van het huidige communisme in Nederland	41

I N L E I D I N G

Dit geschrift heeft tot onderwerp de strategie en tactiek van het communisme.

Aan deze studie zijn eentweetal andere voorafgegaan, waarvan de eerste handelde over de grondslagen en het tweede over de organisatie van het communisme.

Het communisme heeft een grondslag, een weg en een doel. De grondslag is het dialectisch materialisme, het doel de communistische maatschappij. De weg loopt via klassenstrijd, revolutie en dictatuur van het proletariaat. Voor het bereiken van het doel is het allereerst nodig dat het communisme zich organiseert. Organisatie alleen is niet voldoende, er moet gestreden worden en die strijd zal de communisten tenslotte binnenvoeren in het beloofde land. Die strijd zal hevig zijn en kan heel lang duren. De tegenpartij is machtig en zal haar bezit nimmer zonder strijd prijs geven. Haar bestrijding zal van de communisten niet slechts grote offers vragen, maar ook bekwaamheid. Met list en overleg zal zij gevoerd moeten worden en de communisten zullen daarom op de hoogte moeten zijn van de beginselen van oorlogvoering en met name van die van strategie en tactiek.

Deze begrippen hebben met betrekking tot de strijd in het algemeen de volgende betekenis: De strategie richt zich op omvangrijke situaties en grote en vaak vergelegen doelen, terwijl de tactiek zich bezig houdt met minder omvangrijke situaties en kleine, nabij gelegen doelen.

Stalin zegt in zijn „Grondslagen van het Leninisme” hierover het volgende: „Heeft de strategie ten doel de oorlog, zeggen wij, tegen het tsarisme of de bourgeoisie te winnen en tot het einde toe te voeren, de tactiek stelt zich minder omvangrijke doeleinden, want zij tracht niet de oorlog in zijn geheel, maar een bepaalde schermutseling, dit of dat gevecht te winnen, deze of gene campagne of actie met succes te voeren, die met de concrete situatie in de periode van de gegeven op- en neergang van de revolutie overeenstemmen. De tactiek is een

deel van de strategie, is aan haar ondergeschikt en moet haar dienen".

In dit werkje zullen eerst de grondslagen van de communistische strategie en tactiek gezien worden, vervolgens die strategie en tactiek in de praktijk, voorafgegaan door een behandeling van de onderwerpen propaganda en revolutie met betrekking tot het onderwerp van deze studie. In een slothoofdstuk zal de aandacht gericht worden op de politiek van het communisme in Nederland.

DE GRONDSLAGEN VAN DE STRATEGIE EN TACTIEK VAN HET COMMUNISME

Een behandeling van dit onderwerp kan slechts vrucht dragend zijn indien daaraan voorafgaat een wijzen op de relatie tussen theorie en praktijk van het communisme.

Immers voor de communist zijn theorie en praktijk onlosmakelijk met elkaar verbonden en de eerste heeft ten opzichte van de laatste de functie van de gids, van het licht in de duisternis.

Voor Marx had de theorie grote praktische betekenis. Kennis en actie, theorie en praktijk liggen bij hem in hetzelfde vlak, gaan in elkaar over. Wetenschap welke niet leidt tot daden is steriel, kennis is nodig om de wereld te veranderen. Deze opvatting spreekt duidelijk uit zijn mening over filosofie. In zijn „Stellingen over Feuerbach” zegt hij: „De filosofen hebben de wereld slechts verschillend *geïnterpreteerd*, het komt er echter op aan, haar te *veranderen*.”

Lenin heeft over het verband tussen theorie en praktijk o.m. het volgende gezegd, hetgeen ook door Stalin herhaald is in zijn „Grondslagen van het Leninisme”: „Zonder revolutionaire theorie kan er geen revolutionaire beweging zijn.” en: „Slechts een partij die door een voor-
aanstaande theorie wordt geleid kan de rol van voor-
aanstaand strijder vervullen.”

Een nadere uitbreiding van de opvatting omtrent de verhouding tussen theorie en praktijk wordt gegeven in het slothoofdstuk van de „Geschiedenis van de communistische partij van de Sovjet-Unie”, waarin de volgende passages voorkomen:

„De geschiedenis van de partij leert verder, dat de partij van de arbeidersklasse de rol van leider van haar klasse en van organisator en leider van de proletarische revolutie niet kan vervullen, indien zij de leiding-
gevende theorie van de arbeidersbeweging, de Marxistisch-Leninistische theorie, niet beheerst. De kracht van de

Marxistisch-Leninistische theorie ligt hierin, dat zij het de partij mogelijk maakt, haar weg te vinden in de situatie waarin zij zich bevindt, de innerlijke samenhang van de gebeurtenissen om haar heen te begrijpen, de loop van de gebeurtenissen te voorzien, en niet alleen te zien hoe en waarheen de gebeurtenissen zich op dit ogenblik ontwikkelen, maar ook, hoe en waarheen zij zich in de toekomst moeten ontwikkelen. Alleen een partij, die de Marxistisch-Leninistische theorie beheerst, kan vastberaden voorwaarts schrijden en de arbeidersklasse voorwaarts leiden. En omgekeerd, een partij, die de Marxistisch-Leninistische theorie niet beheerst, is genoodzaakt tastend rond te dwalen, zij verliest de zekerheid bij haar acties en is niet in staat de arbeidersklasse voorwaarts te leiden."

„Het beheersen van de Marxistisch-Leninistische theorie betekent geenszins al haar formuleringen en gevolgtrekkingen van buiten te leren en zich aan de letter van deze formuleringen en gevolgtrekkingen vast te klampen. Om de Marxistisch-Leninistische theorie te beheersen moet men in de eerste plaats leren onderscheiden tussen haar letter en haar wezen. De Marxistisch-Leninistische theorie beheersen, dat betekent zich het wezen van deze theorie eigen maken en deze theorie leren gebruiken bij het oplossen van de praktische vraagstukken van de revolutionaire beweging onder de verschillende verhoudingen van de klassenstrijd van het proletariaat. De Marxistisch-Leninistische theorie beheersen, dat betekent in staat te zijn deze theorie met de nieuwe ervaring van de revolutionaire beweging, met nieuwe stellingen en gevolgtrekkingen te verrijken, haar te ontwikkelen en vooruit te brengen, zonder er voor terug te schrikken om, uitgaande van het wezen van de theorie, enkele van haar stellingen en gevolgtrekkingen die verouderd zijn, door nieuwe te vervangen, die aan de nieuwe historische situatie beantwoorden."

Dat deze opvattingen nog steeds actueel zijn blijkt uit de korte samenvatting van de 50-jarige geschiedenis

van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie, gegeven door de afdeling propaganda en agitatie van het Centraal Comité en het Marx-Engels-Lenin-Stalin Instituut.

Hierin wordt over de verbondenheid van theorie en praktijk het volgende gezegd:

„Lenin toonde aan dat alleen een partij die geleid wordt door een vooraanstaande theorie de rol van vooraanstaande strijder en werkelijk leider van de werkers kan vervullen; met alle nadruk onderstreepte hij de betekenis van het verenigen van de massale arbeidersbeweging met het wetenschappelijk socialisme. De Marxistisch-Leninistische opvoeding van de communisten is een onderwerp van bijzondere zorg van het propagandawerk van onze partij. Het voortdurend steigende ideologische peil van de leden en kandidaten der partij is de beslissende voorwaarde voor het verheffen van hun leidende rol op alle gebieden van het leven, voor de ontwikkeling van de activiteit van de partijmassa. In het propagandawerk van onze partij moet thans meer dan ooit een eind gemaakt worden aan de scholastische, dogmatische methode van het bestuderen van de Marxistisch-Leninistische theorie. Uitgaande van de gedachte dat de Marxistisch-Leninistische theorie geen dogma maar een leidraad tot handelen is, eist de partij van de communisten begrip voor het scheppende karakter van het Marxisme-Leninisme, niet om het beheersen van afzonderlijke formules en citaten, maar om de wezenlijke inhoud van de almachtige, de wereld herscheppende revolutionaire leer van Marx, Engels, Lenin en Stalin. Dat is juist wat de gehele geschiedenis van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie ons leert. Het vergeten van deze leerstellingen, de geringschattende opvatting over de Marxistisch-Leninistische theorie leiden onvermijdelijk tot een bekrompen praktijk, tot het verlies van het perspectief bij het werk. De onbekwaamheid om het praktische werk van iedere dag met de voornaamste politieke taken van de partij, met haar strijd om de overwinning van het communisme te verbinden, leidt er onherroepelijk toe dat deze bekrompen krentenwegers in hun praktische werk schipbreuk lijden."

In de inleiding werden de begrippen strategie en tactiek reeds genoemd. In het hiernavolgende zullen zij enigszins uitgewerkt worden aan de hand van het reeds eerder genoemde werk van Stalin: „De grondslagen van het Leninisme”.

Stalin noemt de strategie en tactiek de wetenschap van de leiding van de klassenstrijd van het proletariaat.

De klassenstrijd nu moet volgens de communistische leer tenslotte uitlopen op de **proletarische revolutie** die de **dictatuur van het proletariaat** moet vestigen. Beide vormen de objecten van de strategie.

Bij toepassing van de beginselen van het Leninisme-Stalinisme is strategie dan het bepalen van de richting van de hoofdaanval van het proletariaat, het uitwerken van een daarmee overeenkomstig plan voor de verdeling der revolutionaire krachten (de reserves, zie hieronder) en de strijd voor de uitvoering van dit plan.

Tactiek is het bepalen van de gedragslijn van het proletariaat voor de betrekkelijk korte periode van eb en vloed van de beweging, van op- of neergang van de revolutie; de strijd voor het doorzetten van deze gedragslijn, door het vervangen van de oude strijd- en organisatievormen, van de oude leuzen door nieuwe, door het verbinden van deze verschillende vormen enz.

Hoe is het nu met de strategische en tactische leiding?

De taak van de **strategische leiding** is de juiste aanwending van de krachten van de revolutie. In dit verband wordt door Stalin gesproken over „reserves” van de revolutie. Als directe reserves worden beschouwd de boeren en in het algemeen de groepen in eigen land tussen proletariaat en bezittende klasse instaaude, het proletariaat in de naburige landen, de revolutionaire bewegingen in de koloniën en de afhankelijke landen, de veroveringen en aanwinsten van de dictatuur van het proletariaat. De indirecte reserves zijn: de tegenstellingen en conflicten tussen de niet-proletarische klassen van het eigen land en de tegenstellingen, conflic-

ten en oorlogen tussen de aan de proletarische staat vijandige burgerlijke staten.

Naar communistische opvatting houdt een goede strategische leiding in:

1. De concentratie van de voornaamste krachten van de revolutie op het beslissende moment op de meest kwetsbare plaats van de tegenstander, als de revolutie reeds rijp is geworden, het offensief met volle kracht voortgaat, als de opstand aan de deur klopt en het aanvoeren van de reserves naar de voorhoede de beslissende voorwaarde van het succes is.

2. De keuze van het moment van de beslissende slag, van het begin van de opstand, moet zo zijn berekend dat de crisis haar hoogste punt heeft bereikt, dat de voorhoede bereid is tot het einde toe te strijden, de reserves gereed zijn om de voorhoede te ondersteunen en er reeds een toppunt van verwarring in de gelederen van de tegenstander heerst.

3. Het standvastig doorzetten van de reeds ingeslagen koers door alle moeilijkheden en complicaties heen opdat de voorhoede het hoofddoel van de strijd niet uit het oog zal verliezen en de massa's, als zij zich naar dit doel bewegen en proberen zich bij de voorhoede aan te sluiten, niet van de weg zullen afdwalen.

4. Een manoeuvreren met de reserves berekend op een juiste terugtocht, als de vijand sterk, als de terugtocht onvermijdelijk is, als het voor de hand ligt dat het aanvaarden van het gevecht dat de tegenstander wil opdringen onvoordelig is, als de terugtocht onder de gegeven krachtsverhoudingen het enige middel is om de voorhoede aan de slagen van de tegenstander te onttrekken en haar de reserves te doen behouden.

De taak van de **tactische leiding** bestaat hierin zich alle strijd- en organisatievormen van het proletariaat eigen te maken en hun juist gebruik te verzekeren, opdat onder de gegeven krachtsverhoudingen het grootst mogelijke resultaat kan worden bereikt dat voor de voorbereiding van het strategisch succes noodzakelijk is.

Hiertoe is nodig:

1. Het op de voorgrond stellen van juist die strijd- en organisatievormen, die het meest in overeenstemming zijn met de gegeven omstandigheden van de eb of vloed der beweging en die in staat zijn om het te vergemakkelijken en te verzekeren dat de massa's tot de revolutionaire posities, de millioenenmassa's tot het front van de revolutie worden gevoerd en aan het front van de revolutie hun plaats innemen.

2. Op ieder gegeven moment juist die bijzondere schakel in de keten der processen te vinden, die men moet grijpen om in staat te zijn de gehele keten vast te houden en de voorwaarden voor het bereiken van een strategisch succes voor te bereiden.

Dat de grondslagen van strategie en tactiek van het communisme nog steeds actuele betekenis hebben bewees een artikel in het leidend theoretisch blad van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie „Communist” in April 1953. Hierin werden deze grondslagen opnieuw bevestigd, terwijl in de slotzin gesteld werd dat in de huidige periode van zeer harde politieke strijd de problemen van strategie en tactiek een zeer bijzondere betekenis gekregen hebben.

PROPAGANDA EN REVOLUTIE IN HET RAAM VAN STRATEGIE EN TACTIEK VAN HET COMMUNISME

Het communisme heeft een langdurige en moeizame strijd te voeren voor de communistische maatschappij bereikt is. De weg er heen loopt over klassenstrijd, revolutie en dictatuur van het proletariaat. De beste wapens moeten gekozen worden en daaronder neemt de propaganda een belangrijke plaats in. Hoe zou de klassenstrijd gevoerd kunnen worden zonder propaganda? Hoe zou de revolutie voorbereid moeten worden? Welk effect zou van de revolutie te verwachten zijn indien zij niet gesteund zou worden door een intensieve propaganda? Wat te denken van een dictatuur van het proletariaat waarin geen propaganda gevoerd zou worden? De geweldige betekenis van de propaganda dringt in dit alles naar voren, vandaar dat aan haar met betrekking tot het communisme hieronder speciale aandacht geschonken zal worden.

De revolutie is één van de hoekstenen van het communisme. Strategie en tactiek houden zich voor een belangrijk deel bezig met die revolutie.

Men hoort na de tweede wereldoorlog nogal eens de mening verkondigen dat het communisme niet meer revolutionair in de oude zin van het woord is. Op dit probleem - dat dus met betrekking tot het onderwerp van dit geschrift van de grootste betekenis is - zal in het hiernavolgende eveneens worden ingegaan.

Propaganda

De communisten maken onderscheid tussen propaganda en agitatie. Om te komen tot de communistische maatschappij zal allereerst nodig zijn een voorhoede van de arbeidersmassa. Deze voorhoede zal met een duidelijk doel voor ogen, strijdvaardig en met inzicht en kennis haar weg moeten gaan. Die weg is het leiden van de arbeidersmassa door klassenstrijd, revolutie en dictatuur van

het proletariaat naar de communistische maatschappij.

De voorhoede van de arbeidersmassa d.w.z. de partij en in het bijzonder het kader zal voor het voeren van de strijd een doctrine behoeven en daartoe intensief bewerkt moeten worden. Hiertoe dient de propaganda, die dus slechts bestemd is voor een betrekkelijk kleine groep. Een dergelijke bewerking is voor de grote massa niet nodig, deze zal met veel minder kunnen volstaan. Zij zal zodanig beïnvloed moeten worden dat zij in beweging komt onder leiding van haar élite, de communistische partij. De beïnvloeding nu van de arbeidersmassa b.v. door leuzen wordt door de communisten „agitatie” genoemd. Deze agitatie zal een communistische geest moeten aankweken en daartoe duidelijke taal moeten spreken. Taal die onmiddellijk spreekt tot het hart van de massa, doordat zij appelleert aan sterk levende gevoelens. Het beste voorbeeld hiervan in de laatste tijd is de actie voor de vrede. De kennis omtrent de verschrikkingen van een oorlog is algemeen geworden. De drang naar een wereld zonder oorlog is groter dan ooit. Wie spreekt in een dergelijke situatie directer tot de mens dan degene die over vrede spreekt?

De propaganda richt zich dus tot de voorhoede en wil uitvoerig en diepgaand zijn wat de te geven stof betreft. De agitatie is voor de massa en kan wat de te geven stof betreft veelal volstaan met leuzen.

Bij het nagaan van de betekenis van propaganda in het communisme valt onmiddellijk het verschil in situatie op tussen landen waar het communisme niet aan de macht en de landen waar zulks wel het geval is. In het eerste geval richt de propaganda zich op de omverwerping van de bestaande orde en indien dit niet met zoveel woorden gezegd wordt, dan toch wel op een radicale verandering van de bestaande maatschappij. In het tweede geval richt de propaganda zich op de verwezenlijking van een maatschappij die in grondtrekken reeds aanwezig is. De propaganda in het eerste geval heeft een sterk revolutionair en destructief karakter, terwijl deze in het tweede geval meer behoudend en opbouwend is.

Elk van deze situaties zal wat nader bezien worden.

De voornaamste strijd in de kapitalistische maatschappij is volgens de communisten de klassenstrijd. De tegenstellingen tussen kapitalisten en arbeiders zijn onverzoenlijk. Deze tegenstellingen zullen tenslotte leiden tot de ineenstorting van de kapitalistische maatschappij. De communistische partij heeft tot taak dit proces te versnellen door op te treden als voorhoede van de arbeidersmassa in de strijd tegen de bourgeoisie. Deze taak is zeker niet gemakkelijk en de communistische propaganda zal op velerlei moeilijkheden berekend moeten zijn. Deze moeilijkheden zullen zich vooral ook voordoen in verband met de genoemde tegenstellingen.

Doctrinair gaan de communisten er van uit dat slechts door de tegenstellingen de kapitalistische maatschappij kan ineenstorten. Deze ontwikkeling betekent vaak meer leed voor de arbeiders. Door lagere lonen, hogere prijzen, werkloosheid enz. worden de tegenstellingen vergroot, maar hiermee groeit eveneens de ellende. Toch kan slechts hierdoor de omwenteling komen. Een grote tegenstelling tussen kapitalisten en arbeiders is een noodzakelijke voorwaarde. Een arbeidersmassa die het goed gaat komt niet in opstand, maar wordt „reformistisch”. Nu komt echter de moeilijkheid. Een communistische partij zal, evenals elke partij, er naar streven een zo groot mogelijke aanhang te verkrijgen. Wanneer deze partij volgens haar leerstellingen de massa bewerkt, dan moet het deze duidelijk worden dat hoe slechter zij het krijgt hoe beter het eigenlijk gaat. Immers verslechtering betekent in deze situatie verscherping van de tegenstellingen en dus een voorwaarde voor de omverwerping van de bestaande orde. In het algemeen zal de massa niet veel voelen voor een beweging die voorlopig maar hoopt op verslechtering van hun omstandigheden. Het communisme staat nu voor de moeilijke opdracht haar propaganda zodanig te richten dat noch de voortgang van de klassenstrijd noch het dingen naar de gunst van de arbeidersmassa in het gedrang komt.

In de practijk nu blijken de moeilijkheden niet zo

groot te zijn als ze hiervoor gesuggereerd zijn. De strijd van het communisme ter verscherping van de tegenstellingen speelt zich namelijk voor een belangrijk deel af in de geest van de communist. Het „klassebewust” maken wil ook zeggen het bewust maken van de tegenstellingen tussen bezitters en niet bezitters. Hoe meer de communisten zich bewust worden van de omvang en de onverzoenlijkheid van de tegenstellingen, hoe groter die tegenstellingen eigenlijk worden.

In dit verband kan mogelijk gezien worden de communistische praktijk van het stellen van buitensporige eisen. Hiermee komt men bij degenen die deze buitensporigheden niet als zodanig onderkennen in de gunst, terwijl door groter ontevredenheid de tegenstellingen vergroot worden. Los van het bovenstaande zijn er communistische eisen die niet alleen voor de arbeiders, maar voor de gehele bevolking van belang zijn en wier inwilliging door een deel van die bevolking als een weldaad beschouwd zou worden (vrede).

Toch is het stellen van buitensporige eisen niet een tactiek die altijd en overal wordt toegepast. Om opportunistische redenen kan het in bepaalde omstandigheden beter zijn normalere eisen te stellen. Vooral in tijden van „eenheidsfront” en „eenheid van de arbeidersmassa” kan deze tactiek meer vruchten afwerpen. Het voordeel van deze tactiek spreekt vooral wanneer communisten aanvankelijk met andere groepen dezelfde eisen hadden en deze laatsten onder drang van bepaalde omstandigheden hier wat van af gaan doen, waardoor de communisten uit de bus komen als de waarlijk progressieven.

Zoals reeds verschillende malen is aangegeven speelt de arbeidersmassa in de ontwikkeling naar de omverwerping van de kapitalistische orde een belangrijke rol. Deze arbeidersmassa zal door middel van propaganda bewerkt moeten worden en deze propaganda zal zich dus ook moeten richten op het sociale aspect. Alhoewel dit sociale aspect niet meer van dezelfde betekenis is als in het verleden - omdat inmiddels de situatie in verschillende Westerse landen aanmerkelijk verbeterd is - blijft

het toch belangrijk. In de kapitalistische maatschappij nu is sociale propaganda van de communisten altijd een hefboom voor de politieke oogmerken. Van uitermate grote betekenis is geworden de propaganda voor de vrede, waarover hiervoor reeds iets gezegd is. Waar in het verleden communisme en nationalisme onverenigbaar waren, is thans dit nationalisme - hoewel ideologisch nog onverenigbaar - een belangrijk propagandapunt geworden voor de communisten. De afhankelijkheid van Amerika wordt voorgesteld als een ernstige bedreiging van de nationale onafhankelijkheid. De eenheid van de arbeidersmassa is een belangrijk object van propaganda. Een van de grootste gevaren voor een communistische partij is het leiden van een sectarisch bestaan. Indien zij het contact met de massa verliest wordt haar taak schier onmogelijk. Zij zal haar propaganda niet slechts richten tot eigen arbeiders maar ook tot die van andere bewegingen en met name de socialistische. In de propaganda wordt dan gewezen op de gemeenschappelijke strijd tegen het kapitalisme, op de noodzakelijkheid om samen te gaan en een „verenigd front” te vormen. Een van de meest geliefkoosde voorwerpen van propaganda blijft de Sovjet-Unie, het vaderland van het communisme, het goede voorbeeld voor de gehele wereld.

Zoals reeds werd opgemerkt is in het algemeen gesproken de propaganda in landen waar het communisme heerst van enigszins andere aard. Het behoudend element spreekt hier meer. Door middel van de revolutie is de dictatuur van het proletariaat gevestigd en deze heeft een totaal andere maatschappij geschapen. De productiemiddelen zijn niet meer in handen van een groepje kapitalisten, maar in handen van de gemeenschap.

De geweldige betekenis hiervan zal door de propaganda aangetoond moeten worden. De klassenstrijd is nog wel niet geheel afgelopen, maar van een tegengesteld karakter geworden. Het gaat niet meer om een grote overheersende kapitalistische klasse en een onderdrukte arbeidersklasse, maar het is de strijd geworden tussen de overheersende arbeidersklasse en een verdwijnende bour-

geoisie, die op alle mogelijke manieren zal pogen de socialistische opbouw te saboteren.

De propaganda zal de Staat als uitvoeringsorgaan van de dictatuur van het proletariaat moeten belichten, enerzijds haar stimulerende werking met betrekking tot de economische, sociale en culturele opbouw van het socialisme en communisme, anderzijds haar strijd tegen de contra-revolutionnaire krachten. Met betrekking tot de kapitalistische wereld wordt gesproken over kapitalistische omsingeling die tot doel heeft de Sovjet-Unie en de met haar verbonden volken te verpletteren. Daarom moet beschikt kunnen worden over sterke strijdkrachten, een krachtige politie en een efficiënte inlichtingendienst. Verder zal duidelijk de leidende rol van de Sovjet-Unie in de wereld aangetoond moeten worden, haar vriendschap met de landen waar het communisme tot heerschappij gekomen is en haar verbondenheid met de door het kapitalisme onderdrukte landen en bevolkingsgroepen. Telkens zal de propaganda moeten aantonen dat de Sovjet-Unie het welzijn van de wereld ter harte gaat.

Hierboven is slechts gesproken over de propaganda in de kapitalistische maatschappij en die in de dictatuur van het proletariaat. Het spreekt wel vanzelf dat ook tijdens de eigenlijke revolutie de propaganda een belangrijke rol speelt. Wanneer de stoottroepen klaar zijn voor de strijd, heeft de propaganda haar betekenis niet verloren. Tijdens de strijd zal door propaganda het vuur laaiend gehouden moeten worden. De massa zal bewerkt moeten worden om de overgang naar de nieuwe situatie te bevorderen.

Een van de laatste zinnen van „Het Communistisch Manifest” luidt: „De communisten versmaden het hun opvattingen en oogmerken te verhelen”. In het bovenstaande is reeds gebleken dat dat slechts gedeeltelijk waar is en één van de karakteristieke kenmerken van het hedendaagse communisme is juist dat die oogmerken verheeld worden. De huidige communistische propaganda van de Sovjet-Unie met betrekking tot de vrede is hiervan een duidelijk voorbeeld, het gaat hier de S.U. immers ken-

nelijk om de versterking van zichzelf en de verzwakking van de tegenpartij.

Revolutie.

Het Marxisme van 1848 stelde heel duidelijk dat de nieuwe maatschappij slechts zou kunnen komen via de gewelddadige omverwerping van de bestaande orde.

Dit Marxisme vormde de kern van de Leninistische opvattingen omtrent de revolutie. Het Leninisme heeft deze Marxistische revolutietheorie verder ontwikkeld door aanvullingen gebaseerd op de revolutionnaire practijk.

De revolutietheorieën van het Stalinisme weken – ondanks de leer van het „Socialisme in één land” – niet wezenlijk af van het Marxisme-Leninisme. De voortgang van de revolutie werd gebonden aan de ontwikkeling van de Sovjet-Unie. Deze politiek, die een belemmering van de voortgang van de revolutie leek, komt tenslotte volgens Stalin de wereldrevolutie ten goede. Immers deze kan slechts volbracht worden in een wereld waarin de Sovjet-Unie groot, sterk en machtig zal zijn en met succes weerstand zal kunnen bieden aan de kapitalistische omsingeling.

Doctrinair is er dus niets veranderd en dat de laatste tijd in uitlatingen en geschriften van toonaangevende communisten het begrip revolutie in de oude zin van het woord weinig meer ter sprake komt is inderdaad voor een deel te verklaren uit het „Socialisme in één land”. Dit „Socialisme in één land” moet de Sovjet-Unie enerzijds tot een onoverwinnelijke macht en anderzijds tot een volledige autarkie voeren. Hierdoor zal zij in staat zijn alle communistische bewegingen in de wereld effectief te steunen en in eigen land een tevreden bevolking te kweken die meewerkt en een voorbeeld vormt voor de rest van de wereld. Enerzijds zullen alle gelegenheden die zich voordoen om winst te behalen aangegrepen dienen te worden, maar anderzijds moeten telkens de nadelige gevolgen van bepaalde acties van te voren overwogen

worden, ontijdige revoluties kunnen de zaak van het communisme belangrijk schaden. Terugtrekken moet mogelijk zijn zonder ernstige gevolgen. De voortgang van de wereldrevolutie eist dat het bestaan van de Sovjet-Unie niet in de waagschaal gesteld wordt. De volkeren der wereld moeten tot het inzicht gebracht worden dat de Sovjet-Unie het heil van de mensheid bevordert. Het accentueren van de „revolutie” kan een dissonant vormen in de roep om „vrede”.

In vergelijking met het verleden is de toestand dus eigenlijk gevaarlijker geworden. De communisten komen niet zo openlijk en veelvuldig meer uit voor hun revolutionaire opvattingen. Een goed voorbeeld hiervan vormt de C.P.N. In haar nieuwe beginselprogramma geeft zij de weg naar de democratische volksstaat (het voorportaal van de communistische maatschappij) als volgt aan: „Wanneer het nationale eenheidsfront de ondersteuning en sympathie van de grote meerderheid van de bevolking gewonnen zal hebben, zal het in staat zijn een meerderheid in de Tweede Kamer te veroveren, waarop een coalitieregering kan steunen, die bereid is ons land uit de greep van Amerika te bevrijden en een vredelievende politiek te voeren.”

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat de communisten de revolutie niet meer beschouwen als het middel ter bereiking van het doel. Afgezien van hun doctrinaire opvattingen, alleen al omdat het vormen van een meerderheid in de zin van het hierboven gestelde wel steeds tot de onmogelijkheden zal blijven behoren. Het tijdstip van de revolutie zal echter bepaald worden door de Russische machthebbers.

Het Stalinisme heeft de betekenis van de revolutie niet verminderd, maar aangepast aan de nieuwe situatie en dat de revolutiegeest nog steeds levendig is bewijst o.m. een artikel van April 1953 in het reeds eerder genoemde blad „Communist” waarin gesteld wordt dat de partij zich moet laten leiden door een onverzoenlijke „revolutionaire” geest.

Ook de wijze waarop de revolutie wordt voorbereid en

zich voltrekt zal, met het oog op het bovenstaande, anders gaan. Alles zal veel bedekter gaan en ook minder tastbaar zijn, de rol van de geheime oorlogvoering wordt belangrijk groter. Ten behoeve van de Sovjet-Unie zullen gegevens verzameld moeten worden. Passieve en soms ook materiële sabotage zullen de weerstandskracht moeten verzwakken. Een intensieve bewerking door alle propagandamiddelen zal de geesten moeten beïnvloeden. Infiltraties zullen uitgevoerd moeten worden in allerlei belangrijke objecten. Gepoogd zal moeten worden door te dringen in politieke partijen, in vakorganisaties en andere massabewegingen. Invloedrijke verenigingen zullen als objecten gekozen worden, alsmede vitale bedrijven en belangrijke overheidsinstellingen en de Strijdkrachten. Zo zal getracht moeten worden in de sleutelposities van de samenleving binnen te dringen, teneinde de politiek van het wereldcommunisme te bevorderen, hetzij door gegevens te verzamelen, sabotage te plegen, propaganda te voeren, hetzij door deze plaatsen in te nemen ter bevordering van een toekomstige overgang naar een nieuwe orde.

STRATEGIE EN TACTIEK VAN HET COMMUNISME TOT HEDEN

In het hiernavolgende zal een korte schets gegeven worden van de ontwikkeling van het wereldcommunisme speciaal met betrekking tot strategie en tactiek.

In de eerste helft van de negentiende eeuw ontstond in Europa de beweging waaruit later het communisme is voortgekomen. Deze beweging dreef openkele leiders van wie Marx wel de belangrijkste was. Het „Communistisch Manifest” geschreven door Marx en Engels en uitgegeven in 1848 markeert het min of meer georganiseerde begin van deze beweging. In dit geschrift werd de sleutel gegeven van de ontwikkeling van de mensheid (het historisch materialisme), de weg gewezen naar een betere wereld en de arbeidersmassa opgeroepen tot de strijd. Deze oproep vond weerklank in de harten van vele arbeiders en sindsdien is er een ononderbroken strijd gevoerd ter verwezenlijking van de gestelde idealen. Het bereiken van het ideaal, de wereldcommunistische gemeenschap, werd slechts een kwestie van tijd geacht, immers de wereld ontwikkelt zich met onafwendbare zekerheid naar de communistische maatschappij.

Het begin van het Marxisme kenmerkt zich door slechte organisatie en onvoldoende inzicht in de bestaande situatie. Alhoewel de leiders enerzijds meenden dat de proletarische revolutie zich eerst in een verre toekomst zou kunnen voltrekken, werd vooral sedert de opkomst van Lenin gemeend dat door een bepaalde ontwikkeling het proces wel eens belangrijk versneld zou kunnen worden.

Voor internationale organisatie was de tijd nog niet rijp. De eerste Internationale, in 1864 gesticht, stierf een tiental jaren later een vroegtijdige dood. Van een gecoördineerde strategie en tactiek kon bezwaarlijk gesproken worden. Waar mogelijk werd de dag geplukt. De voor Frankrijk zeer onfortuinlijke oorlog met Duitsland in 1870 bracht een kans op revolutie die ook benut werd. Enkele maanden was Parijs in handen van de arbeiders,

maar dat deze revolutie voorbarig was bleek al spoedig. Toen werd ook wel duidelijk dat het kapitalisme nog niet op instorten stond en dat nog een lange weg bewandeld zou moeten worden voordat proletarische revolutie en dictatuur van het proletariaat tot de onmiddellijk bereikbare mogelijkheden zouden behoren.

Aan het einde van de negentiende eeuw begint een zeer belangrijke factor de practische strijd te beïnvloeden. In het Marxisme ontstaat een groep die niet meer gelooft in de proletarische revolutie als middel ter bereiking van het doel. De toenemende verbetering van de situatie voor de arbeiders opende de weg voor de opvatting dat het ideaal ook langs evolutionnaire weg bereikt zou kunnen worden. De aanhangers van deze opvatting werden steeds invloedrijker en hebben zich tenslotte gegroepeerd in een nieuwe beweging die in belangrijke mate afweek van het orthodoxe Marxisme. Deze ontwikkeling veroorzaakte een vrij scherpe botsing tussen de verschillende stromingen van de in 1889 opgericht tweede Internationale, die oorspronkelijk stond op het beginsel van de noodzakelijkheid van omverwerping van de kapitalistische orde. De eerste wereldoorlog maakte een einde aan haar bestaan als bindend orgaan van reformistische, orthodoxe en radicale Marxisten.

Aan het einde van de negentiende eeuw vond het Marxisme ingang in Rusland. Ook hier ontwikkelden zich de verschillende bovengenoemde opvattingen tot een splitsing in de Marxistische geleerden in Mensjewieken en Bolsjewieken. Bij de eerste groep vinden we reformistische en orthodoxe Marxisten, bij de tweede de radicale. De leider van de laatste groep, Lenin, stelde zich in vele opzichten op het standpunt van de jonge Marx van 1848. Zo meende ook hij dat slechts de gewelddadige omverwerping van de bestaande orde de nieuwe maatschappij zou kunnen brengen. Zijn opvatting over de ontwikkeling naar de proletarische revolutie sloot zich meer aan bij die van de oude Marx. Aanvankelijk meende Marx dat elk land een volledige kapitalistische ontwikkeling zou

moeten doormaken voordat een proletarische revolutie mogelijk zou zijn. Later geloofde hij echter dat Rusland hierop een uitzondering zou kunnen maken in deze zin dat geen volledige ontwikkeling van het kapitalisme door-gemaakt zou behoeven te worden. Lenin ging hier echter nog verder en was van oordeel dat een greep naar de macht door het proletariaat in Rusland reeds mogelijk zou zijn bij een geringe ontwikkeling van het kapitalisme. Deze opvatting was de basis voor de strategie en tactiek van Lenin tot de Octoberrevolutie van 1917. Na de mislukte revolutie van 1905 lijkt de proletarische revolutie naar een verre toekomst verschoven, 12 jaar later is zij echter een feit en gaat Rusland de periode van de dictatuur van het proletariaat in.

De strategie en tactiek van Rusland valt na October 1917 samen met die van het wereldcommunisme. De Russische communisten richten zich enerzijds op de ontwikkeling van de dictatuur van het proletariaat in eigen land en anderzijds op de voorbereiding van de proletarische revolutie daarbuiten.

De situatie waarin Rusland verkeerde na October 1917 was chaotisch en alle krachtsinspanningen van Lenin waren er op gericht om van een consolidatie van de revolutie tekomen tot de opbouw van de dictatuur van het proletariaat. Na zijn dood zette Stalin dit voort. De jaren van het zogenaamde oorlogscommunisme veroorzaakten een stilstand in het economisch leven en hongersnood. Op verschillende communistische beginselen werd om opportunistische redenen teruggekomen. Deze „Nieuwe Economische Politiek” ving aan in 1921 en eindigde in 1928. De tijdelijke terugtocht had haar nut bewezen en met volle kracht werd de opbouw van het socialisme in de U.S.S.R. voortgezet.

In 1928 startte het eerste vijfjarenplan en sindsdien wordt het economisch leven in de Sovjet-Unie gemarkeerd door deze ordeningen van omvangrijke opzet.

De oorlog veroorzaakte een belangrijke teruggang, de opbouw werd daarna echter weer intensiever hand genomen en thans is men verder dan in 1941.

De belangrijkste binnenlandse objecten waren de landbouw en de zware industrie. Een harde strijd is gestreden voor de collectivisatie van de landbouw, hongersnooden teisterden het land zodanig dat de situatie soms hopeloos leek. Moeizaam is een zware industrie geschapen, die thans een grote omvang heeft en een belangrijke plaats heeft in het Russisch economisch systeem.

De October revolutie van 1917 heeft het „Rode Leger” in het leven geroepen. Sindsdien hebben de strijdkrachten van de Sovjet-Unie zich gestadig ontwikkeld en versterkt. De tweede wereldoorlog werd de grote vuurproef. Na de oorlog werden de strijdkrachten slechts gedeeltelijk gedemobiliseerd in tegenstelling tot de andere Geallieerden, waardoor de parate kracht van het Russische militaire apparaat groot geacht moet worden. De „kapitalistische omsingeling” is voor de communisten steeds de rechtvaardiging geweest voor sterke en omvangrijke strijdkrachten. Zolang ermachtige vijanden bestaan van de Sovjet-Unie, is een sterke strijdmacht een eerste eis.

Volgens oude Marxistische opvatting zou de „Staat” na de proletarische revolutie in de dictatuur van het proletariaat langzaam moeten wegwijnen. Lenin en Stalin hebben deze leer aangepast aan de omstandigheden. Vooral de laatste heeft sterk geijverd voor de machtsontplooiing van de Staat. De kapitalistische omsingeling vormde de rechtvaardiging. Hoe zou een politieapparaat kunnen wegwijnen in een staat die omringd is door vele vijanden, die door middel van hun agenten zullen pogen de opbouw van de dictatuur van het proletariaat te verijdelen.

De communistische partij heeft in de Sovjet-Unie steeds een geheel eigen plaats ingenomen. Zij is te beschouwen als de drijvende kracht in de samenleving, zij heeft de leiding in de ontwikkeling van socialisme naar communisme. Zij moet de kern vormen van alle goede en progressieve krachten in de Sovjet-Unie. Haar voorbeeld moet bezielend werken op al degenen die daadwerkelijk ingeschakeld zijn in de opbouw van het socialisme en communisme.

De buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie heeft steeds twee oogmerken gehad: de versterking van de positie van Rusland in de wereld en de verbreiding van het communisme. Deze twee oogmerken vallen weliswaar samen, er is echter in de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie steeds de neiging geweest het eerste belangrijker te achten. De Russische machthebbers hebben de versterking van de Sovjet-Unie altijd beschouwd als bevordering van het wereldcommunisme.

In het Rusland na de revolutie begon zich al spoedig – vooral op economische gronden – de behoefte te openbaren van betrekkingen met het buitenland, dat aanvankelijk echter in het algemeen afwijzend tegenover deze pogingen stond. In het begin der twintiger jaren werden de betrekkingen echter beter. In 1934 komt Rusland in de Volkenbond. De volgende jaren staan in het teken van de strijd tegen Fascisme en Nationaal Socialisme. De drang tot het vormen van een gemeenschappelijk front was zo sterk dat het wel eens leek of de scherpe kanten van de tegenstellingen met het kapitalisme er af waren. De grote zwenking in deze politiek kwam in 1939 met het Rusland-Duitsland pact, een ware politieke salto mortale. De in 1941 uitbrekende oorlog tussen Rusland en Duitsland verhelderde de politieke hemel weer aanmerkelijk, daar de twee aartsvijanden nu weer duidelijk tegenover elkaar stonden. De betrekkingen tussen de Geallieerden en Rusland werden door de gemeenschappelijke strijd vanzelfsprekend gunstiger en vele optimistische politici meenden dat na de oorlog een nieuw tijdperk zou aanbreken, dat gekenmerkt zou worden door goede betrekkingen tussen Rusland en de niet-communistische wereld. De situatie ontwikkelde zich echter enigszins anders. Reeds spoedig bleek dat er in wezen niets veranderd was, dat de oude tegenstelling kapitalistische wereld en communistische wereld nog steeds gold en dat de samenwerking gedurende de oorlog geen andere daneen opportunistische grond had. Het nieuw verworven machtsgebied en de vaak sterke communistische partijen in vele landen hadden de positie van de Sovjet-Unie aanmerkelijk

versterkt. Na de oorlog werden de betrekkingen geleidelijk weer slechter, tot in 1947 min of meer een dieptepunt bereikt werd, onder meer tot uitdrukking komend in de oprichting van het Kominform, waarbij duidelijk de onverzoenlijkheid van de communistische en kapitalistische wereld bleek. In de daaropvolgende jaren begon zich de neiging te vertonen van het zoeken naar een betere verstandhouding met het Westen. De onverzoenlijkheid werd niet meer gepredikt maar de mogelijkheid van het vreedzaam naast elkaar leven van het kapitalisme en het communisme. De leuzen werden: „vrede“, „nationale zelfstandigheid“ en „democratie“. Deze politiek werd na de dood van Stalin intensiever voortgezet.

Een belangrijke factor in de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie was de vorming van Satellietstaten. Tot de tweede wereldoorlog was Rusland het enige land in de wereld dat leefde in de dictatuur van het proletariaat. Het einde van de oorlog bracht de mogelijkheid van uitbreiding van de dictatuur van het proletariaat tot verschillende andere landen. De situatie in deze landen was echter nog niet rijp voor een volledige ommekeer, vandaar het proces van omwenteling in etappes, door of namens de bezetting. Deze staten werden steeds meer afhankelijk van Rusland. Het uitvallen van Joegoslavie onder leiding van Tito was een ernstige slag.

De voortgang van het communisme in Azie werd belangrijk bevorderd door de overwinningen van Mao Tse Toeng, resulterende in de vestiging van de Chinese Volksrepubliek. Ook al wijkt het Chinese communisme af van het Russische en al is Mao Tse Toeng geen marionet in handen van de Russische machthebbers, toch betekent deze ontwikkeling in Azie een belangrijke machtsversterking van het wereldcommunisme.

Een andere belangrijke factor in de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie vormen de communistische partijen in de landen buiten de machtssfeer van de Sovjet-Unie. Na October 1917 meenden vele communisten dat de revolutie wel spoedig zou overslaan naar andere landen en talrijk waren degenen die geloofden dat deze ontwik-

keling zelfs een voorwaarde was voor het voortbestaan van het communisme in Rusland. Ook de communistische machthebbers waren aanvankelijk deze opvatting toegedaan. Revolutionaire experimenten in het buitenland werden daarom daadwerkelijk gesteund. Onder Stalin begon zich echter de opvatting te vestigen van de mogelijkheid van de opbouw van de dictatuur van het proletariaat in Rusland, zonder dat daartoe onmiddellijk invoering van de dictatuur van het proletariaat in andere landen noodzakelijk zou zijn. Deze gewijzigde opvatting beïnvloedde de politiek ten opzichte van de nationale communistische partijen, die steeds meer ondergeschikt gemaakt werden aan de politiek van de Sovjet-Unie. Het volgen van deze politiek eiste vaak veel van het aanpassingsvermogen van de communisten in het buitenland. Niet zo moeilijk was deze aanpassing tijdens het gemeenschappelijk front tegen Nationaal Socialisme en Fascisme vóór 1939. Voor dit doel kon men wel met andersdenkenden samenwerken. Van het aanpassingsvermogen werd echter het uiterste gevraagd tijdens het Rusland-Duitsland pact van 1939-1941. De oorlog na 1941 bracht geen speciale grote problemen, het Nazidom moest vernietigd worden en daartoe kon men samenwerken met iedere groep die hetzelfde doel had. Na de oorlog kwam weer de verwijdering met de accentuering van de tegenstellingen, mede tot uitdrukking komend in de oprichting van het Kominform. De nationale communistische partijen volgden echter weer de lijn van de Russische machthebbers, toen deze aansluiting bij de massa predikten en weer meer de nadruk wensten te leggen op het gemeenschappelijke dan op de tegenstellingen met andersdenkenden.

Een andere factor die nog een rol speelt in de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie is het steunen van onafhankelijkheidsbewegingen in achterlijke landen. De grootste vijand van de Sovjet-Unie is altijd het Westen geweest, het bolwerk van het kapitalisme. In de eerste jaren na de revolutie van 1917 vormde zich bij de Russische machthebbers de opvatting dat het ook nuttig zou zijn dit Westen indirect te treffen. Azie leek hiertoe

een prachtig gebied. De belangstelling die Rusland voor Azie had werd dus hoofdzakelijk geboren uit de behoefte om het Westers imperialisme te treffen. Een rijke voedingsbodem was aanwezig, in vele landen ontstonden nationale bewegingen welke niets liever wilden dan zich vrij maken van de Westerse mogendheden. De politiek van het wereldcommunisme is er steeds op gericht geweest dit streven te bevorderen.

Wanneer nu de ontwikkeling van het communisme na October 1917 gezien wordt, dan zijn het vooral eentwetal verschijnselen die opvallen: „Het socialisme in één land” en de zigzagpolitiek.

Het socialisme in één land is eigenlijk de verzamelaar naam voor de gehele Stalinistische politiek. Zoals hiervoor reeds werd opgemerkt, meenden vele communisten in Rusland na October 1917 dat de dictatuur van het proletariaat zich niet zou kunnen handhaven, indien zij ook niet in andere landen gevestigd zou worden. Van deze mening is Stalin teruggekomen en hij heeft zijn leer van het „Socialisme in één land” steeds meer ontwikkeld. Hij meende dus dat het socialisme in Rusland opgebouwd zou kunnen worden zonder de hulp van andere communistische landen. De positieve zijde van deze leer met betrekking tot het wereldcommunisme was dat de volledige opbouw van het „Socialisme” in Rusland zelfs een voorwaarde geacht werd voor de voortgang van het communisme in de wereld. Hoe zou het met deze beweging gaan als zij haar sterke bolwerk zou moeten missen? Waar zouden de leidende krachten te vinden zijn? Waar het inspirerende voorbeeld?

Een zigzagpolitiek ligt typisch in de lijn van het communisme. In het Leninisme wordt de eventuele noodzaak van het terugtrekken en het voorwaarts gaan herhaaldelijk aangetoond. De hierboven geschetste ontwikkeling van het communisme van 1917 tot heden geeft een gehele serie voorbeelden. Na de eerste jaren van het Oorlogscommunisme kwam de Nieuwe Economische Politiek met haar kapitalistische tendenzen. De vijfjarenplannen brachten weer een zwenking naar de andere kant. In de buitenlandse politiek werd na de opkomst van Hitler

aansluiting gezocht bij de Westerse mogendheden. In het Volksfront kwam zelfs een samenwerking met de vijand tot stand. Het pact met Hitler veroorzaakte weer een tegen-gestelde koers. De oorlog met Duitsland maakte Rusland en de Westelijke mogendheden tot Geallieerden. Na de oorlog verslechterden de betrekkingen, na enkele jaren gevolgd door de neiging tot een betere verstandhouding.

S T R A T E G I E E N T A C T I E K V A N H E T C O M M U N I S M E I N H E T H E D E N

De huidige situatie van het wereldcommunisme is het resultaat van de hiervoor in het kort geschetste ontwikkeling.

In het voorgaande is reeds gesteld dat de politiek van het wereldcommunisme samenvalt met die van de Sovjet-Unie, het is daarom wellicht goed de huidige situatie van het wereldcommunisme te bezien vanuit de binnen- en buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie. Hetgeen hier volgt is voor een belangrijk deel gebaseerd op publicaties uit het reeds eerder genoemde blad „Communist” en het Kominformorgaan „Voor een duurzame vrede voor een volksdemocratie”. Verder – met het oog op de ontwikkeling na Stalin’s dood – op de redevoeringen van Malenkov ter gelegenheid van belangrijke gebeurtenissen en tenslotte op het geschrift uitgegeven bij het 50-jarig bestaan van de C.P.S.U. door de afdeling „agitatie en propaganda” van het Centraal Comité en het Marx-Engels-Lenin-Stalin instituut bij het Centraal Comité.

De behandeling van de binnenlandse politiek van de Sovjet-Unie wordt beperkt tot de volgende onderwerpen: De Communistische Partij, de Staat en de Economie.

Het is niet mogelijk over de binnenlandse politiek van de Sovjet-Unie te handelen zonder daar allereerst de **Communistische Partij** in te betrekken. Deze wordt immers beschouwd als de inspirerende en leidende kracht van de Sovjet-maatschappij bij de opbouw van het communisme. Zij inspireert omdat zij de levende revolutionaire ziel van de S.U. is en zij leidt deze door haar besturende en richtinggevende kracht.

Haar voortdurende activiteit is gericht op de bevrediging van de groeiende materiele en culturele behoeften van de Sovjet-burgers. Zij is de stuwende kracht achter de ontwikkeling van de socialistische industrialisatie en de collectivisatie van de landbouw. De sociale verzorging van de werkers heeft haar voortdurende aandacht, evenals de ontwikkeling van wetenschap en kunst.

Een belangrijke taak van de Communistische Partij is de opvoeding van de communisten in Marxistisch-Leninistische zin. De propaganda moet er op gericht zijn het ideologisch peil voortdurend te verhogen. Uitgaande van de innige verbondenheid van theorie en praktijk, moet enerzijds gewaakt worden tegen een praktijk die los staat van de theorie of deze geringschattend beschouwt, maar anderzijds tegen een benadering van de theorie die uit het oog verliest dat zij een leidraad tot handelen moet zijn.

In het bovenstaande valt op de stuwende kracht van de partij en deze is onmiskenbaar aanwezig. Zij doortrekt het gehele Sovjet-leven en zet overal aan tot meerdere inspanning, tot een totale inzet. Voor de verwezenlijking van het communisme moeten alle krachten ingespannen worden, en mogen te brengen offers geen belemmering vormen. Zij houdt de Sovjet-burgers telkens voor dat aan iets groots gewerkt wordt dat de uiterste inspanning waard is. Zij steunt en roemt alles wat de ontwikkeling van het communisme overeenkomstig de partijlijn bevordert.

Een nieuw element in de politiek van de Communistische Partij na de dood van Stalin is de accentuering van het principe van collectiviteit in de leiding, die beveiligen moet tegen elementen van toevalligheid en eenzijdigheid in de te nemen beslissingen. In verband hiermee wordt stelling genomen tegen de persoonsverering die in strijd geacht wordt met het Marxisme-Leninisme. Immers deze persoonsverering leidt tot het verlagen van de rol van de partij en van haar leiding en tot vermindering van de scheppende activiteit van de massa der partijleden en van het Sovjet-volk.

Een van de grote problemen van de binnenlandse politiek van de Sovjet-Unie is steeds de Staat geweest. Volgens het Marxisme zou de dictatuur van het proletariaat zich kenmerken door een afsterving van de Staat. De oude vijand, het kapitalisme, zou na de overwinning van het proletariaat nog niet geheel vernietigd zijn.

Bovendien kan in de min of meer verwarrende situatie die de aanvang van een dictatuur van het proletariaat kenmerkt een centraal staatsgezag slecht gemist worden. Deze Staat is echter onherroepelijk gedoemd te verdwijnen, daar er een tijd zal komen dat zij overbodig wordt. De Leninistische opvatting van de Marxistische staats-theorie kwam tegemoet aan de praktijk van de dictatuur van het proletariaat. Van een afsterving van de Staat kon voorlopig geen sprake zijn. Onder Stalin krijgen de communistische staatsopvattingen een nieuwe positieve betekenis. De Staat heeft in de dictatuur van het proletariaat onder het „Socialisme in één land” nog een belangrijke rol te vervullen. Het „Socialisme in één land” scheidt de mogelijkheid van een snelle ontwikkeling van proletarische revolutie naar communistische maatschappij in Rusland. Deze ontwikkeling zal echter door de kapitalistische wereld op alle mogelijke manieren belemmerd en onmogelijk gemaakt worden. Indien deze kapitalistische maatschappij de kans krijgt zal zij – aldus de communistische visie – de Sovjet-Unie vernietigen en zij zal zeker proberen agenten binnen te doen dringen in de verschillende sferen van het Sovjet-leven. Deze dreiging wordt wel aangegeven met de term „kapitalistische omsingeling”. Om deze omsingeling doeltreffend het hoofd te kunnen bieden zal de macht van de Sovjet-Staat niet kunnen verminderen, integendeel zij zal zo groot mogelijk gemaakt moeten worden. Daartoe zal zij moeten beschikken over sterke strijdkrachten die elke invasie of aanval van de vijand af kunnen slaan. De leiding van de Sovjet-Unie zal over de kapitalistische omsingeling en speciaal over de bedoelingen en de kracht van de tegenpartij zo goed mogelijk ingelicht dienen te zijn. Daarom is een uitgebreide en goede buitenlandse inlichtingendienst onontbeerlijk. De tegenpartij zal pogen agenten te sturen en agenten te winnen voor allerlei ondermijnende activiteiten. Deze zullen opgespoord en bestreden moeten worden door een goed voor haar taak berekende politie.

In de Sovjet-Unie kan er dus niet aan gedacht worden

de Staat te doen afsterven. De kapitalistische omsingeling maakt een tegengestelde ontwikkeling noodzakelijk. Pas wanneer de kapitalistische omsingeling is opgeheven, kan hieraan gedacht worden.

De Staat heeft nog een andere belangrijke functie te vervullen: de leiding in de overgang van socialisme naar communisme. Dit proces eist een plan en de uitvoering daarvan. Een ongebonden ontplooiing van de maatschappelijke krachten zou de ontwikkeling in de weg staan. De juiste organisatie en leiding van alle krachten in de Sovjet-samenleving is de noodzakelijke voorwaarde voor een snelle ontwikkeling naar de communistische maatschappij. In dit proces kan de Staat niet gemist worden, zij heeft voorlopig nog een belangrijke taak te vervullen.

De bovenstaande typisch Stalinistische politiek is na de dood van Stalin niet principieel gewijzigd.

Thans de binnenlandse politiek van de Sovjet-Unie met betrekking tot de economie. De grote objecten waren gedurende de gehele duur van de dictatuur van het proletariaat tot heden de industrie en de landbouw. Uit weinig werd een omvangrijke industrie opgebouwd. De zware industrie eiste aanvankelijk alles op, maar langzamerhand kwam er ook plaats voor een lichte, met de neiging om te komen tot een grotere productie van verbruiksgoederen. De collectivisatie van de landbouw voerde tot een systeem van collectieve boerderijen (kolchozen) en zelfs grootkolchozen, welke laatste echter niet geheel aan de verwachting voldeden. De bovenstaande ontwikkeling kenmerkte de tijd dat Stalin de macht uitoefende.

Circa een half jaar na de dood van Stalin wordt ten aanzien van industrie en landbouw een duidelijke politiek gevolgd. Nog steeds wordt de ontwikkeling van de zware industrie van zeer grote betekenis geacht, daar zij de grondslag vormt van de economie van de Sovjet-Unie. Zonder haar is de verdere groei van de lichte industrie, de landbouw en van de defensiekracht van de Sovjet-Unie niet mogelijk. Haar ontwikkeling heeft

echter een zodanig peil bereikt dat het mogelijk is een stijging van de productie van massa-verbruiksgoederen tot stand te brengen. Hiertoe is het noodzakelijk met alle kracht de ontwikkeling van de lichte en voedingsmiddelenindustrie te stimuleren, zodat binnen enkele jaren zoveel verbruiksgoederen geproduceerd worden dat aanmerkelijk beter dan thans aan de behoeften voldaan zal kunnen worden.

De ontwikkeling van de landbouw is niet gegaan zoals gehoopt werd. De collectivisatie heeft niet de verwachte vruchten afgeworpen. Reeds voor de dood van Stalin kon in de Sovjet-Unie kritiek beluisterd worden op de omvang en het tempo van de collectivisatie. De snelle doorvoering van diverse maatregelen en de grootkolchozenvorming ontmoetten verborgen en openlijke weerstand.

Na de dood van Stalin wordt een politiek gevoerd die tot doel heeft de landbouwproductie te vergroten door middel van het verminderen van de druk op de kolchozeboeren.

Het doel van de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie is de wereldcommunistische maatschappij waarin de Sovjet-Unie de belangrijkste en de leidende rol speelt.

Hieronder zal slechts behandeld worden over de buitenlandse politiek ten opzichte van de kapitalistische landen en de nationale communistische partijen in die landen. De politiek ten opzichte van de met de Sovjet-Unie verbonden landen is in het algemeen vrij duidelijk. Herhaaldelijk wordt van beide zijden gewezen op de betekenis van de vriendschap tussen de Sovjet-Unie en de Chinese Volksrepubliek. In snel tempo en op aanzienlijke schaal worden de betrekkingen op verschillend gebied uitgebreid. Hetzelfde geldt voor Polen, Tsjechoslowakije, Roemenië, Hongarije, Bulgarije, Albanië, de Mongoolse Volksrepubliek en de Koreaanse Volksdemocratische Republiek. Een bijzondere plaats wordt ingenomen door de Duitse Democratische Republiek, waarmee de Sovjet-Unie eveneens door vriendschapsbanden verbonden is en die geholpen dient te worden in haar strijd voor de eenwording van Duitsland. In het algemeen wordt het in officiële re-

geringsverklaringen van de Sovjet-Unie zo gesteld dat grote betekenis gehecht wordt aan het verder versterken van de betrekkingen met de landen van het democratische kamp en dat deze betrekkingen het kenmerk dragen van nauwe samenwerking en echte broederlijke vriendschap.

Bij de behandeling van de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie ten opzichte van de kapitalistische landen zal allereerst nagegaan moeten worden hoe volgens de orthodoxe communistische leer de ontwikkeling van het kapitalisme zal verlopen en vervolgens de huidige communistische opvattingen te deze.

Volgens de communistische leer is de geschiedenis van de mensheid de geschiedenis van de evolutie naar het communisme. Het kapitalisme is de phase vóór de dictatuur van het proletariaat. Dit kapitalisme gaat ten gronde aan zijn innerlijke tegenstellingen. Deze tegenstellingen zijn: die tussen kapitaal en arbeid, die tussen de imperialistische machten onderling en die tussen de imperialistische machten en hun koloniën of andere afhankelijke landen. De strijd van het communisme is de strijd om de omverwerping van de kapitalistische orde en het vestigen van de dictatuur van het proletariaat als voorbereiding tot de communistische maatschappij.

Allereerst is er dus volgens de communisten de tegenstelling tussen kapitaal en arbeid, dit is de fundamentele tegenstelling in de kapitalistische maatschappij. De kapitalisten zijn in het bezit van de productiemiddelen en gebruiken hun positie om de arbeiders te onderdrukken. Dan is er de tegenstelling tussen de imperialistische machten. Vooral na de tweede wereldoorlog is de toenemende macht van de Verenigde Staten een factor in de verscherping van de tegenstellingen. De voornaamste tegenstellingen zijn die tussen dit land en Engeland. Verder zijn ernstige tegenstellingen ontstaan tussen de Verenigde Staten en de overwonnen landen zoals Japan, Italië en West Duitsland. Ook de tegenstellingen tussen de Verenigde Staten en Frankrijk groeien. Verder zijn er dan de tegenstellingen tussen de imperialistische machten en hun koloniën. Dit getuigt de strijd

van de volkeren van Viet Nam, Birma, Malakka, de Philipijnen en Indonesië en het groeien van het nationale verzet in diverse landen.

Alle communistische theoretici zijn het er dus wel over eens dat de kapitalistische wereld ten gronde zal gaan aan haar tegenstellingen en dat dit proces versneld wordt door de strijd die het communisme voert. Hoe zich nu deze ontwikkeling in de toekomstige wereld zal voltrekken, vooral met betrekking tot de verhouding tussen de communistische en de kapitalistische wereld, is een vraag die vele communisten bezig houdt.

Vóór de tweede wereldoorlog ging Stalin er doorgaans van uit dat het kapitalistische kamp wel verdeeld was in zichzelf, maar één tegen het communisme en dus ook tegen het bolwerk van het communisme, de Sovjet-Unie. Deze tegenstelling moest onafwendbaar leiden naar een botsing tussen de kapitalistische en communistische wereld. Na de tweede wereldoorlog ging hij eveneens uit van de gedachte van de tegenstellingen tussen het communistische en kapitalistische kamp, hij meende echter dat de tegenstellingen tussen de kapitalistische staten onderling groter zijn dan hun gezamenlijke ten opzichte van de Sovjet-Unie. Deze opvatting houdt in de mogelijkheid van algehele ontbinding van de kapitalistische wereld voordat deze gezamenlijk optrekt tegen de Sovjet-Unie. Daarnaast blijft echter de mogelijkheid bestaan dat in de kapitalistische staten die krachten de overhand krijgen die hun vijandige houding tegenover de Sovjet-Unie en de communistische wereld gaan omzetten in daden welke een oorlog kunnen ontketenen.

De opvattingen van Malenkov te deze vertonen geen opvallende verschillen met die van Stalin. Enerzijds erkent hij de mogelijkheid van het langdurig vreedzaam naast elkaar bestaan van de communistische en de kapitalistische wereld, anderzijds ziet hij de dreiging van de door de kapitalistische landen gevoerde koude oorlog. Op deze „vreedzame coëxistentie” en „koude oorlog” zoals die begrippen door de communisten geïnterpreteerd worden, zal in het hiernavolgende nader worden ingegaan.

Het begrip „vreedzame coëxistentie” heeft een vaste plaats gekregen in alle verklaringen met betrekking tot de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie. Communistische theoretici geven aan dat in het Leninisme dit begrip reeds haar betekenis verkreeg. Zij wijzen er op dat Stalin het verdiept heeft en dat Malenkov het onderstreept.

Uit de uitwerkingen van dit begrip blijkt duidelijk dat aangenomen wordt dat dit vreedzaam naast elkaar bestaan wel langdurig kan zijn, maar niet voor altijd. Volgens de communistische leer is het onmogelijk dat op den duur kapitalisme en communisme vreedzaam naast elkaar leven. Voor het huidig tijdsgewricht is dat echter noodzakelijk. De vredespolitiek van de Sovjet-Unie is de consequentie van de communistische opvattingen over vreedzame coëxistentie.

De gehele politiek van de Sovjet-Unie pretendeert de drang naar vrede en de redenen hiervoor liggen wel voor de hand. De macht van de Sovjet-Unie is na 1917 steeds gegroeid. Van een wankele, in vele opzichten chaotische gemeenschap is zij geworden tot een wereldmacht, wier geschiedenis – afgezien van enkele tegenslagen – er één is van voortdurende successen. In een oorlog zou alles wat tot heden verworven is op het spel gezet worden, terwijl een vredessituatie de mogelijkheid biedt van een vergroting van de invloedssfeer, zonder dat daarbij veel geriskeerd wordt. Het huidig communistisch denken op dit gebied houdt zich bezig met de mogelijkheid dat de voortdurende ontbinding van het kapitalisme en de vergroting van de macht van het communistische kamp op den duur tot zulk een krachtsverschil leidt, dat zonder oorlogen de wereldcommunistische maatschappij bereikt kan worden.

Het langdurig vreedzaam naast elkaar bestaan van de beide stelsels is dus het belangrijkste oogmerk van de tegenwoordige buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie. De communistische machthebbers achten echter de mogelijkheid van verijdeling van hun vredesplannen zeer zeker aanwezig. De communistische wereld wordt omringd

door kapitalistische staten die altijd zullen blijven hopen op de ondergang van de Sovjet-Unie en de met haar verbonden volken. Het idee van een hete oorlog zal die staten niet aanlokken, zij zullen echter wel trachten door middel van een koude oorlog zoveel mogelijk afbreuk te doen aan hun vijand. Deze koude oorlog kan ernstige vormen gaan aannemen, zoals ondermijningsacties op grote schaal, inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere staten en stelselmatige internationale provocaties. Ondermijningsacties kunnen tot regeringspolitiek worden verheven met opzichschuiving van normale diplomatieke betrekkingen. De krachten die deze politiek bevorderen kunnen zo sterk worden dat een aaneenschakeling van vijandige acties tenslotte uitloopt op een gewelddadig conflict. Daarom zullen de Strijdkrachten van de Sovjet-Unie geperfectioneerd en versterkt moeten worden, opdat zij de veiligheid van de Sovjet-Unie kunnen waarborgen en een agressor doeltreffend het hoofd kunnen bieden.

Tenslotte nog iets over de verhouding van de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie tot de **nationale communistische partijen**. Slechts een tweetal opmerkingen zullen hierover worden gemaakt, daar het volgend hoofdstuk meer op de details van deze verhouding in zal gaan.

De Communistische Partij van de Sovjet-Unie is voor alle nationale communistische partijen het leidende en inspirerende voorbeeld. Haar rijke geschiedenis dient nauwgezet bestudeerd te worden, omdat daaruit een omvangrijke kennis geput kan worden voor de strijd van de andere communistische partijen. Haar betekenis gaat het nationale verre te boven, zij ontwikkelde zich van een nationale tot een internationale kracht van wereldbetekenis. Zij is nog steeds vervuld van een onverzoenlijke revolutionaire geest en voor alle communistische partijen is zij het model van een revolutionaire Marxistisch-Leninistische partij. Haar voorbeeld betreft alle aspecten van het partijleven. Het goede voorbeeld van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie wordt de nationale communistische partijen in alle mogelijke publica-

ties voorgehouden. Een belangrijke plaats wordt hierbij ingenomen door het orgaan „Voor een duurzame vrede voor een volksdemocratie”, waardoor de wensen van de leiding van het wereldcommunisme tot uitdrukking worden gebracht. De Communistische Partij van de Sovjet-Unie geeft de Partijlijn aan en leidt hierdoor de nationale communistische partijen. Deze leiding zal veelal niet meer behoeven te zijn dan het goede voorbeeld van de Gids. Het spreekt wel vanzelf dat de leiding ook op directe wijze, als bevel gegeven kan worden.

Over de gehele wereld legt het communisme de nadruk op het belang van het **contact met de massa**. De communisten signaleren als een kenmerkend teken van onze tijd de toeneming van de bewuste deelname van de massa aan het politieke en publieke leven. Daarom behoort het werken onder deze massa's tot de voornaamste taken van de partij. Zij zal moeten proberen in de massabewegingen opgenomen te worden, daarin werkzaam te zijn als een zuurdesem en daarin de leiding te nemen. De activiteiten zullen gericht moeten worden op de bevordering van de communistische strategie en tactiek. De communisten zullen in deze massabewegingen op moeten treden als activisten, organisatoren, agitators en propagandisten. De belangrijkste manier om invloed te verkrijgen is overtuigen. Daarom zal gesproken moeten worden tot de massa in een taal die verstaanbaar voor haar is. Zij zal overtuigd moeten worden door het persoonlijke en onzelfzuchtige voorbeeld. Tekortkomingen en fouten in het werk van de massa-organisaties zullen op de juiste wijze becommentarieerd en overwonnen moeten worden.

De communisten behoren te weten dat - tenzij zij een uitgebreid contact hebben met de massa's, tenzij zij voortdurend dit contact versterken, tenzij zij weten hoe geluisterd moet worden naar de stem van de massa en hoe haar dringende noden verstaan moeten worden, tenzij zij bereid zijn niet alleen de massa te leren maar ook van de massa te leren - een arbeiderspartij geen werkelijk leidende massapartij kan zijn.

DE STRATEGIE EN TACTIEK VAN HET HUIDIGE COMMUNISME IN NEDERLAND

Deze worden uitvoerig aangegeven in het nieuwe beginselprogramma dat goedgekeurd is op het partijcongres van de C.P.N. in November 1952 en dat hieronder in het kort zal worden samengevat.

Het nieuwe beginselprogramma is veel meer op de praktijk afgestemd dan het oude van 1946, dat zich voor een belangrijk gedeelte bezig hield met zuiver abstracte zaken en te weinig concreet aangaf was het communisme de Nederlandse werkende bevolking te brengen heeft en welke weg ter bereiking van dat doel bewandeld dient te worden.

Het programma onderscheidt de volgende drie hoofdonderwerpen:

- I. De opvattingen van de C.P.N. ten opzichte van de belangrijke vraagstukken van deze tijd.
- II. De weg naar een democratische volksstaat: het nationaal eenheidsfront.
- III. De grondslagen van de democratische volksstaat.

- I. De opvattingen van de C.P.N. ten opzichte van belangrijke vraagstukken van deze tijd.

De communisten en de vrede

De vrede wordt als eerste belangrijke vraagstuk genoemd. Ook hier weer de conclusie dat de communisten een vreedzaam naast elkaar bestaan van landen met verschillende politieke en sociaal-economische stelsels mogelijk en wenselijk achten.

De communisten en de nationale zelfstandigheid

Naast de vrede wordt de nationale zelfstandigheid als naastbijliggend doel genoemd. De niet-communistische landen volgen slaafs de bevelen van een buitenlandse mogendheid. In Nederland worden speciaal de leiders van het N.V.V. en de P.v.d.A. van dit meelopen met Amerika beschuldigd. Het Marshall-plan, het Noord-Atlantisch

Pact en dergelijke worden slechts gezien als pogingen van Amerika de verdere werkende wereld onder zijn invloed te krijgen.

De communisten daarentegen staan pal voor de nationale zelfstandigheid van Nederland en bij dit streven kan worden gerekend op de solidariteit van de volkeren van de Sovjet-Unie.

De communisten in Indonesie

Het huidige Soekarnobewind is een nog erger terreurbewind dan de koloniale overheersing.

De communisten staan een vrij Indonesie voor maar dan onder hun leiding. De C.P.N. zal de Indonesische kameraden in hun strijd alle hulp verlenen.

De communisten en de vrijheid.

De zo geroemde vrijheid in de Westerse democratieën betekent slechts de vrijheid voor enkelen om ongebreideld eigenbelang te dienen.

Werkelijke vrijheid veronderstelt rechten die aande kapitalistische maatschappij onbekend zijn, n.l. recht op arbeid, recht op volledige betaling voor zijn arbeid, recht op cultuur.

De communisten en de democratie

Democratie in de Westerse democratieën is slechts schijndemocratie. De burgers hebben uitsluitend het formele recht om bij verkiezingen hun stem op verschillende partijen uit te brengen. Aan de touwtjes wordt tenslotte toch alleen getrokken door de bezitters van kapitaal en maatschappelijke macht. Het parlement, zogenaamd de vertegenwoordiging des volks, heeft slechts wetgevende macht. De uitvoerende macht berust bij een groep hooggeplaatste ambtenaren, hoofdzakelijk samengesteld uit de bezittende klasse, die zich aan iedere volksinvloed onttrekt.

De ware democratie voor het volk zal alleen worden bereikt als de arbeidersklasse en haar leidende organisaties de leidende en organiserende rol in de maatschappij vervullen.

De communisten en de middenklassen

De arbeidersklasse wordt door de communisten de leidende en organiserende rol toegekend in de toekomstige ontwikkeling van de maatschappij. Bij het vervullen van deze taak heeft de arbeidersklasse de steun nodig van de andere door het grootkapitaal onderdrukte klassen van producenten, de werkende boeren, de middenstanders en het intellect.

De democratische volksstaat, die in staat zal zijn het socialisme in ons land op te bouwen, moet berusten op het bondgenootschap van arbeiders, werkende boeren, middenstanders en intellectuelen.

De communisten en de Sovjet-Unie

Voor alles wordt gesteld dat de C.P.N. geen verlengstuk van de Sovjet-Unie is waarvoor zij zo dikwijls wordt uitgemaakt.

De C.P.N. bepaalt haar politiek zelf, zonder enige inmenging van buitenaf. Bij het bepalen dier politiek gaat zij echter uit van de studie der ervaringen en van de successen van de Sovjet-Unie en de Communistische Partij van de Sovjet-Unie.

De communisten zien in de Sovjet-Unie de baanbreker en tegelijkertijd de waarborg voor het succes van hun eigen streven. Daarom is de verdediging, bescherming en ondersteuning van de Sovjet-Unie de eigen zaak van de Nederlandse arbeidersklasse en van alle vooruitstrevende Nederlanders.

II. De weg naar een democratische volksstaat: het nationale eenheidsfront.

Ter verwezenlijking van het naastbijliggend doel, het handhaven en versterken van de vrede en de nationale bevrijding van Nederland, zien de communisten als hun eerste taak de vorming van een nationaal eenheidsfront. Daarbij streven zij er naar alle Nederlanders in die actie te verenigen en samenwerking tot stand te brengen met alle politieke partijen, vakverenigingen en andere groeperingen en personen, voor een vrij Nederland.

Wanneer het nationale eenheidsfront de ondersteuning en sympathie van de grote meerderheid van de bevolking zal hebben gewonnen, zal het in staat zijn een meerderheid in de Tweede Kamer te veroveren, waarop een coalitieregering kan steunen die bereid is ons land uit de greep van Amerika te bevrijden en een vredelievende politiek te voeren.

De ervaring leert dat de oude dictatuur van het grootkapitaal zich nooit goedschiks bij een democratisch genomen besluit van het werkende volk zal neerleggen, integendeel zij zal met geweld trachten haar macht te behouden en te heroveren. Het volk en de democratische volksstaat moeten zich hiertegen verdedigen en elke rebellie van de verslagen uitbuiters of pogingen daartoe vanuit het buitenland ondernomen, krachtig de kop indrukken.

III. De grondslagen van de democratische volksstaat.

Staatkundige opbouw

Naast de bestaande zullen nieuwe grondrechten in de Grondwet worden vastgelegd, onder andere het recht op productieve arbeid tegen normaal loon, het recht op onderwijs van laag tot hoog etc. De hoogste macht zal worden uitgeoefend door de Staten-Generaal, zonder enige beperkende bevoegdheid van de Kroon. De Eerste Kamer zal worden afgeschaft.

Burgemeesters en Commissarissen der Provincie zullen door de Gemeenteraden en Provinciale Staten worden benoemd. Iedere Nederlandse inmenging in Indonesië, de Antillen en Suriname zal worden afgeschaft. De band met deze gebieden zal worden behouden door een op vrijwilligheid en gelijkwaardigheid berustend verbond van vriendschap en samenwerking op elk gebied.

Economische Zaken

De nationalisatie van grote bedrijven (bezittingen en bedrijven van kleine boeren en middenstanders blijven buiten beschouwing) zal geschieden door besluiten van de Staten-Generaal. Deze enorme rijkdommen zullen wor-

den aangewend tot het planmatig opbouwen van een socialistische productie, welke gepaard gaat met uitbreiding van de industrie en met de opbouw van een zware industrie, een socialistische landbouw en een socialistische handel.

Bij de uitvoering van het plan zal de democratische volksstaat steunen op de organisatie van de werkers, de vakverenigingen, coöperaties, landbouw- en middenstandsorganisaties.

Buitenlandse Zaken

De huidige buitenlandse politiek van Nederland is volkomen aan de Amerikaanse onderworpen.

In de democratische volksstaat zal de buitenlandse politiek in de eerste plaats zijn gegrondvest op vriendschap, samenwerking en wederzijdse hulp tussen Nederland en de Sovjet-Unie, China en de volksdemocratieën, op basis van eerbiediging van nationale zelfstandigheid. Daarnaast zal worden gestreefd naar vredelievende betrekkingen met andere landen op dezelfde voorwaarden.

Binnenlandse Zaken en Justitie

In de democratische volksstaat zullen de burgers, voor het eerst in de geschiedenis van ons land, niet alleen de overheidsorganen kiezen, doch zelf ook actief deelnemen aan het bestuur. Er zal worden opgetreden tegen ambtenarij. Een gezonde woningpolitiek zal worden gevoerd.

De politie zal ophouden een onderdrukkingsapparaat te zijn, gericht tegen het werkende volk en zal, evenals de rechterlijke macht, werkelijk ten dienste van de gemeenschap optreden.

De vrijheid van godsdienst zal door de staat beschermd worden. Slechts indien kerkdienaren hun functie zouden misbruiken voor het verlenen van steun aan binnenlandse of buitenlandse samenzweerders tegen het volk en oorlogstokers, moet de staat hen op dezelfde wijze behandelen als zijn andere vijanden.

Landbouwzaken

De grond van boeren en tuinders zal niet worden ont-eigend, voorzover zij die zelf met hun gezin bewerken. De genationaliseerde bodem zal worden herverkaveld op grondslag van gezinsbedrijven die de grond vrij van pacht en lasten in vruchtgebruik krijgen.

Een deel van de onteigende gronden welke daartoe ge-schikt zijn, zal tot staatslandbouw- of modelbedrijven worden gemaakt.

Sociale Zaken

Aan het voortdurend verslechteren van de sociale toe-standen van de Nederlandse arbeiders als gevolg van de Amerikaanse oorlogsvoorbereiding zal een einde worden gemaakt. In de democratische volksstaat zal zorg gedra-gen worden voor goede lonen, goede sociale verzekeringen en goede volksgezondheid. De vakverenigingen zullen tot de voornaamste organen van de socialistische maatschap-pij behoren en een belangrijke taak krijgen bij de uit-voering van de productieplannen.

Financiën

De huidige methode van belastinginning die onverbid-delijk is voor de arbeiders, de middenstanders en de boeren, doch soepel voor de rijken zal worden vervangen door een nieuw belastingstelsel, waarbij de middelen voornamelijk zullen worden verkregen uit de winsten van de genationaliseerde bedrijven en uit directe belastingen. Daarnaast zal de staat inkomsten putten uit vrijwillige leningen.

Defensie

De democratische volksstaat zal in overeenstemming met alle vredeskrachten opkomen voor ontwapening en de

militaire uitgaven tot een minimum terugbrengen. Wanneer de macht van het socialisme zo groot zal zijn in de wereld dat elke gewelddadige overval op een vredelievende staat zal zijn uitgesloten, zullen het staande leger en de vloot worden opgeheven.

In afwachting daarvan zullen zij een geheel ander ka-rakter krijgen dan onder het kapitalisme. Is de krijgs-dienst onder het kapitalisme een door het volk terecht gehate dwang en last, in de democratische volksstaat zal de krijgsmacht in de ware zin van het woord „het volk in wapenrusting“ zijn.

Onderwijs, kunsten en wetenschappen

Aan de met de Amerikaanse overheersing gepaard gaande catastrophale afbreuk van de cultuur zal een einde worden gemaakt. Een van de voornaamste doelstellingen van de democratische volksstaat zal zijn: de opheffing der on-wetendheid en verspreiding van kennis en beschaving onder het volk. Het socialisme in zijn hoogste stadium, het communisme, zal geleidelijk de grenzen tussen hand- en geestesarbeid uitwissen. Alle werkers zullen de moge-lijkheid hebben intellectuelen te worden.

Jeugd- en gezinszorg

De democratische volksstaat zal de jeugd de gelegen-heid geven te komen tot de volle ontplooiing van haar krachten in de productie, in de staat en op het gebied van wetenschap, cultuur en sport.

Het nieuwe beginselprogramma geeft dus de strategie en tactiek voor de communistische partij in Nederland. Deze lijken af te wijken van de grondslagen van de strategie en tactiek van het communisme, die zich voor een groot deel bezig houden met de proletarische revolutie. Elke plaatselijke en tijdelijke beschouwing van het commu-

nisme draagt echter het gevaar in zich van het uit het oog verliezen van het communisme als geheel en de continuïteit ervan.

Het einddoel voor het communisme blijft: de communistische maatschappij. Deze is slechts te bereiken langs de weg van klassenstrijd, revolutie en dictatuur van het proletariaat. Om tactische redenen zal het onder bepaalde omstandigheden beter zijn een vreedzame weg naar het doel aan te geven (bij de behandeling van de revolutie met betrekking tot strategie en tactiek werd dit punt reeds aan de orde gesteld). De geweldadige omverwerping van de bestaande orde is voor de Nederlandse arbeiders geen levende noodzakelijkheid. De communisten speculeren nog op het verlangen naar een andere en betere maatschappij, maar in de middelen die zij aanwijzen ter bereiking van dat doel zoeken zij aansluiting bij een geestesgesteldheid die beslist afwijkt van die welke zij volgens de leer aanwezig achten in het laatste stadium van het kapitalisme.

Dit betekent ook een andere wijze van voeren van de klassenstrijd, die echter wel moet uitlopen op de omverwerping van de macht van het kapitalisme. De wapens in deze strijd zijn alleen anders, geen revolutionaire woelingen, maar infiltratie in belangrijke objecten zoals vakverenigingen, vitale bedrijven enz. Deze infiltratie zal slechts met succes uitgevoerd kunnen worden indien er een nauw contact bestaat tussen de communistische partij en de massa. De noodzakelijkheid hiervan is gedurende de gehele geschiedenis van het communisme aangegeven, maar zij heeft door de huidige tactiek een bijzondere betekenis verkregen.

Het nieuwe beginselprogramma is dus een aanpassing aan de politiek van het wereldcommunisme. Behalve met betrekking tot het aangeven van de weg naar het doel, komt dit onder meer tot uitdrukking bij de behandeling van onderwerpen als „de communisten en de vrede” en „de communisten en de nationale zelfstandigheid”. Met betrekking tot „de communisten en de vrede” zal deze aanpassing duidelijk zijn na hetgeen in het voorgaande

hierover opgemerkt is. De nationale zelfstandigheid is door de communisten over de gehele wereld tot een belangrijk programmapunt gemaakt. Het beginselprogramma van de C.P.N. is hier een duidelijk bewijs van. De titel luidt: „De weg naar socialistisch Nederland”. Nederland en de Nederlandse vlag (zij het ook naast die van de Sovjet-Unie) prijken op de omslag. Na „de communisten en de vrede” als eerste onderwerp komt al „de communisten en de nationale zelfstandigheid”. Er wordt niet gesproken van „dictatuur van het proletariaat”, zelfs niet van „volksdemocratie”, maar van een „democratische volksstaat”. Kortom: door het gehele programma loopt een nationale draad.

Waarom deze tactiek?

Bij vele kleine staten is een aversie ontstaan tegen afhankelijkheid van grote staten. Het moeten prijs geven van zelfstandigheid wordt als een ernstig verlies beschouwd. Bovendien geeft afhankelijkheid van een buitenlandse mogendheid voedsel voor allerlei verdachtmakingen. Bij de rol van lichtend voorbeeld van de Sovjet-Unie wordt het karakter van onafhankelijkheid geheel bewaard, terwijl in werkelijkheid toch die leiding gegeven wordt die past bij een afhankelijke positie. Verder wordt door deze opvatting over de nationale zelfstandigheid stelling gekozen tegen de blokvorming in de Westerse wereld met de Verenigde Staten aan het hoofd.

In het bovenstaande is slechts gesproken over de politieke activiteit van het communisme in Nederland. Het spreekt echter vanzelf dat de sociale strijd niet vergeten wordt. Zij wordt verbonden met de politieke strijd en soms lijkt het zelfs dat zij prevaleert, in werkelijkheid doet zij dat niet. De strijd voor loonsverhoging en tegen huurverhoging is altijd ondergeschikt aan de politieke strijd.

Tenslotte: zoals voor alle communistische partijen is ook voor de C.P.N. de communistische partij van de Sovjet-Unie het leidend en inspirerend voorbeeld. Haar geschiedenis is de machtige inspiratiebron. Zij is de goede gids die niet kan dwalen en zij is de enige die

in staat is de andere communistische partijen te leiden.
En al zullen de gewijzigde omstandigheden andere mid-
delen en andere methoden noodzakelijk maken, haar na-
volging in de grote lijnen blijft de voorwaarde voor
het bereiken van het doel.